

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล
INSTRUCTIONAL LEADERSHIP OF ADMINISTRATOR IN
NAWAMINTHRACHINUTHIT SATRIWITTHAYA PHUTTHAMONTHON SCHOOL

อนุชิต บูรณพันธ์¹

Anuchit Buranaphan

มัทนา วังถนอมศักดิ์²

Mattana Wangthanomsak

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล จำนวน 103 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดของ ฮอลลิงเจอร์ และเมอร์ฟี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 4 ด้าน อยู่ในระดับระดับมาก จำนวน 6 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ด้าน

2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The objectives of this research were 1) to determine the instructional leadership of administrators in Nawaminthrachinuthit Satriwitthaya Phutthamonthon School, and 2) to compare the opinions regarding the instructional leadership of the administrators at Nawaminthrachinuthit Satriwitthaya Phutthamonthon School, classified by position. The sample used in the research consisted of 103 teachers in Nawaminthrachinuthit Satriwitthaya Phutthamonthon School. The research instrument was opinionnaire regarding the instructional leadership based on the concept of Hallinger and Murphy. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and t-test Independent Samples.

The results finding were as follow:

1) The instructional leadership of administrators in Nawamintharachinuthit Satriwitthaya Phutthamonthon School, collectively, was found at a high level. When considered each aspect individually, four aspects were found at the highest level, while six aspects were found at a high level, and one was found at the moderate aspect.

2) The comparison of opinions regarding the Instructional leadership of the administrators in Nawaminthrachinuthit Satriwitthaya Phutthamonthon School, classified by position, collectively, was not statistically different.

Keywords : Instructional, Leadership

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า ปัจจุบันทั่วโลกให้ความสำคัญกับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพในลักษณะเน้นพัฒนาคนอย่างยั่งยืน เมื่อคนมีศักยภาพสูง จะนำมาซึ่งกำลังคนที่เป็นทรัพยากรสำคัญเพื่อไปพัฒนาในด้านอื่น ๆ ให้ประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าต่อไป สถานศึกษาในฐานะองค์กรหนึ่งที่ต้องการบุคลากรที่มีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลัก คือ “การสร้างคนและพัฒนาคน” ซึ่งบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จก็คือ “ผู้บริหารสถานศึกษา” ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งเป็นภาวะผู้นำที่พัฒนามาจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) ที่ต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ ความรู้เกี่ยวกับการสอน และความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรเป็นพลังขับเคลื่อนในมิติทางการศึกษา มิติทางสัญลักษณ์ หรือแม้แต่มิติทางวัฒนธรรม

โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพด้านวิชาการ และมีมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานของชาติ แต่จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)

ปีการศึกษา 2565 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน 3 รายวิชามีเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 60 ประกอบด้วยรายวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2565 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในทุกรายวิชาในโรงเรียนมีเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 60 เช่นกัน ทำให้เมื่อพิจารณาด้านคุณภาพการศึกษาแล้วนั้น ประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านคุณภาพการศึกษายังไม่เป็นไปตามเป้าประสงค์ทางการศึกษาของสถานศึกษาที่มีคุณภาพในระดับสูง อาจเนื่องมาจากโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล มีการปรับเปลี่ยนตำแหน่งผู้บริหารบ่อย ส่งผลให้การกำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกัน อาทิ เป้าหมายของสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา เป็นต้น อีกทั้งบทบาทของครูผู้สอนที่มีหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอน หรือกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนนั้น มีภาระหน้าที่อื่นนอกเหนือจากงานสอนที่เป็นหน้าที่หลักมากเกินไป เช่น การเป็นเจ้าหน้าที่พัสดุกลางที่ต้องดำเนินการเกี่ยวกับครุภัณฑ์ของโรงเรียน การเป็นหัวหน้างานทั่วไปที่ต้องควบคุมนักพัฒนา เมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียน เช่น ไฟดับ น้ำรั่ว หรือหัวหน้าสำนักงานวิชาการที่ต้องเข้าประชุมด่วนเนื่องจากนโยบายของโรงเรียน เป็นต้น ส่งผลให้ครูผู้สอนเกิดอุปสรรคเหล่านี้ให้เกิดการขัดจังหวะระหว่างการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านวิชาการของนักเรียน

นอกจากนั้น บทบาทในการเป็นโรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูงสะท้อนถึงความเชื่อมั่น และการยอมรับในสายตาของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา ตีลำดับที่ 8 จาก 10 อันดับแรกของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แต่ไม่ติด 10 อันดับแรกของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการเลือกหรือคัดสรรโรงเรียนบนพื้นฐานของโรงเรียนที่มีความสำเร็จ หรือความมีชื่อเสียงที่นักเรียนหรือผู้ปกครองสนใจ เช่น ความสำเร็จด้านวิชาการผ่านโครงการโอลิมปิกวิชาการ รางวัลจากการแข่งขันศิลปหัตถกรรมนักเรียน การเข้าศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ เป็นต้น ความสำเร็จเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ผู้บริหารจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ และกำหนดกรอบเป้าหมายของสถานศึกษาด้านวิชาการให้ตอบโจทย์ต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมในปัจจุบัน มีการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานคุณภาพด้านวิชาการ เป็นโรงเรียนชั้นนำของระดับเขตพื้นที่การศึกษา หรือระดับประเทศ โดยการพัฒนาศักยภาพของครู ให้เกิดความชำนาญด้านการจัดการเรียนการสอน เช่น การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การอบรมในหัวข้อที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น มีทรัพยากรหรือปัจจัยที่เอื้อพัฒนาดตนเอง หากครูได้รับการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ แล้วนั้น ผลลัพธ์ที่เกิดจากการถ่ายทอดหรือพัฒนาของครูย่อมส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนเช่นกัน แล้วผลที่ตามคือ นักเรียนที่เป็นผลผลิตที่มีคุณภาพของโรงเรียนนั้น ย่อมสร้างชื่อเสียงและความมั่นใจให้กับผู้ปกครองได้ว่าบุตรหลานของตนจะสามารถพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ เป็นบุคคลที่มีคุณภาพสู่การเป็นพลโลกต่อไป

ดังนั้นการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานเพื่อให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลในความเชื่อมั่นกับผู้ปกครองว่าสถานศึกษาสามารถพัฒนาและบ่มเพาะศักยภาพของนักเรียนได้อย่างเต็มที่ โดยนำภาวะผู้นำทางวิชาการมาช่วยในการจัดการบริหารสถานศึกษาไปสู่คุณภาพและมาตรฐาน

เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา และสร้างชื่อเสียงผ่านความสำเร็จของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธรณchol เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิผลบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูง อีกทั้งสามารถเป็นที่ยอมรับของสังคมหรือองค์กรภายนอกในการสร้างความเชื่อมั่นของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธรณchol
2. เพื่อทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธรณchol เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธรณchol อยู่ในระดับปานกลาง
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธรณchol เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดภาวะผู้นำทางวิชาการตามทฤษฎีของ ฮอลลิงเจอร์ และเมอร์ฟี (Hallinger and Murphy) ซึ่งได้เสนอองค์ประกอบของพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 11 องค์ประกอบ ดังแผนภูมิที่ 1

ภาวะผู้นำทางวิชาการ
1. การกำหนดกรอบเป้าหมายของสถานศึกษา
2. การสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษา
3. การนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน
4. การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร
5. การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน
6. การปกป้องเวลาในการสอน
7. การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ
8. การทำตัวให้พบเห็นอย่างเป็นนิจ
9. การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู
10. การพัฒนาและบังคับใช้มาตรฐานด้านวิชาการ
11. การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

แผนภูมิที่ 1 ขอบเขตการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล จำนวน 140 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 38 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 4 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 9 คน หัวหน้างาน จำนวน 24 คน และครู จำนวน 101 คน (ไม่รวมผู้วิจัย)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล จำนวน 103 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางประมาณขนาดตัวอย่างของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ซึ่งการสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (Stratified Random Sampling) จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตำแหน่งหน้าที่	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ผู้บริหาร	38	28
ครู	101	75
รวม	139	103

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) แบ่งเป็น 2 ตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ (forced choice)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ตามแนวคิดของ ฮอลลิงเจอร์ และเมอร์ฟี (Hallinger and Murphy) ซึ่งได้เสนอองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ 11 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) การกำหนดกรอบเป้าหมายของสถานศึกษา 2) การสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษา 3) การนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน 4) การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 5) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6) การปกป้องเวลาในการสอน 7) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 8) การทำตัวให้พบเห็นอย่างเป็นนิจ 9) การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 10) การพัฒนาและบังคับใช้มาตรฐานด้านวิชาการ และ 11) การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการนำเครื่องมือในงานวิจัยของ ฮอลลิงเจอร์ และเมอร์ฟี (Hallinger and Murphy) จากงานวิจัยเรื่อง Assessing the Instructional Management Behavior of Principals โดยค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถาม มีช่วงคะแนนความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.80 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเมื่อพิจารณาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's alpha) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.75

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดแนวทางการนำเสนอและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อใช้เป็นภาพรวมในการตอบคำถามการวิจัย ดังนี้ 1) การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ใช้ค่าความถี่ (Frequency : f) และค่าร้อยละ (Percentage : %) 2) การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถิติที่ใช้ คือ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำค่ามัชฌิมเลขคณิตที่ได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยตามแนวคิดของเบสท์ (Best) และ 3) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t-test Independent Samples)

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล จากผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น จำนวน 103 คน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล โดยภาพรวม

(n = 103)

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	รวม		
		\bar{X}	SD	ระดับ
1	การกำหนดกรอบเป้าหมายของสถานศึกษา	4.51	0.65	มากที่สุด
2	การสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษา	4.36	0.69	มาก
3	การนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน	4.40	0.78	มาก
4	การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร	4.47	0.73	มาก
5	การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน	4.33	0.78	มาก
6	การปกป้องเวลาในการสอน	4.11	0.88	มาก
7	การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ	4.48	0.71	มากที่สุด
8	การทำตัวให้พบเห็นอย่างเป็นนิจ	3.16	1.37	ปานกลาง
9	การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู	4.47	0.87	มาก
10	การพัฒนาและบังคับใช้มาตรฐานด้านวิชาการ	4.78	0.52	มากที่สุด
11	การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้	4.73	0.57	มากที่สุด
รวม		4.35	0.90	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, $SD = 0.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อย ได้แก่ การพัฒนาและบังคับใช้มาตรฐานด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.78$, $SD = 0.52$) การจัดให้มี สิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.73$, $SD = 0.57$) การกำหนดกรอบเป้าหมายของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.51$, $SD = 0.65$) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.48$, $SD = 0.71$) การประสานงานด้านการ ใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 4.47$, $SD = 0.73$) การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ($\bar{X} = 4.47$, $SD = 0.87$) การนิเทศและ การประเมินผลด้านการสอน ($\bar{X} = 4.40$, $SD = 0.78$) การสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.36$, $SD = 0.69$) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.78$) และการปกป้อง เวลาในการสอน ($\bar{X} = 4.11$, $SD = 0.88$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหาร 10 ด้าน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.52 – 0.88 ซึ่งมีการกระจายของข้อมูลน้อย หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ยกเว้นด้านการทำตัวให้พบเห็นอย่างเป็นนิจ ($\bar{X} = 3.16$, $SD = 1.37$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า มีค่าอยู่ที่ 1.37 ซึ่งมีการกระจายของข้อมูล มาก หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกัน

2. โดยผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน นวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา มีผลการวิเคราะห์ ดัง ตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา

(n = 103)

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	ผู้บริหาร (n = 28)		ครู (n = 75)		t	Sig.
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1	การกำหนดกรอบเป้าหมายของสถานศึกษา (X1)	4.43	0.74	4.59	0.61	-1.40	0.17
2	การสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษา (X2)	4.40	0.70	4.33	0.68	0.67	0.50
3	การนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน (X3)	4.39	0.77	4.40	0.79	-0.09	0.93
4	การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร (X4)	4.45	0.72	4.48	0.73	-0.23	0.82
5	การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (X5)	4.20	0.81	4.46	0.76	-2.09	0.04
6	การปกป้องเวลาในการสอน (X6)	4.19	0.86	3.95	0.87	1.92	0.06
7	การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ (X7)	4.48	0.79	4.52	0.68	-0.69	0.49
8	การทำตัวให้พบเห็นอย่างเป็นนิจ (X8)	3.60	1.30	2.72	1.32	4.29	0.00
9	การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู (X9)	4.46	1.00	4.47	0.82	-0.11	0.91

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	ผู้บริหาร (n = 28)		ครู (n = 75)		t	Sig.
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
10	การพัฒนาและบังคับใช้มาตรฐานด้านวิชาการ (X10)	4.78	0.58	4.79	0.49	-0.39	10
11	การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ (X11)	4.66	0.64	4.80	0.54	-1.37	11
รวม		4.37	0.85	4.32	0.91	-0.04	0.97

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนและด้านการทำตัวให้พบเห็นอย่างเป็นนิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย การพัฒนาและบังคับใช้มาตรฐานด้านวิชาการ การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ การกำหนดกรอบเป้าหมายของสถานศึกษา การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู การนิเทศ และการประเมินผลด้านการสอน การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน การสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษา การปกป้องเวลาในการสอน และการทำตัวให้พบเห็นอย่างเป็นนิจ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน และด้านการทำตัวให้พบเห็นอย่างเป็นนิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ได้ให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการที่ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการที่จะพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องบ่งชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร โดยผู้บริหารมีการกำหนดกรอบเป้าหมายและสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน อีกทั้งมีการใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพผ่านการนิเทศการศึกษาและตรวจสอบประสิทธิผล

ของการจัดการเรียนการสอนโดยการติดตาม และตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน นอกจากนี้ ผู้บริหารให้ความสำคัญในการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้และบรรยากาศของนักเรียน มีการให้ความสำคัญในการปกป้องเวลาในการเรียนการสอนไม่ให้ถูกแทรกจากปัจจัยภายนอก มีการส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพ และจัดสิ่งจูงใจให้กับครูอย่างเต็มที่ ผู้บริหารพบปะนักเรียนและครูทั้งรูปแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และดำเนินงานตามมาตรฐานด้านวิชาการที่สถานศึกษากำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรเดช บุญประดิษฐ์ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศราวุธ ทองอากาศ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไซยา ภาวะบุตร ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา ในภาพรวมของผู้บริหารและครู พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งว่าแตกต่างกัน โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งผู้บริหารมีการกำหนดกรอบเป้าหมายและสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนมีใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพผ่านการนิเทศการศึกษาและตรวจสอบประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนโดยการติดตามและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน นอกจากนี้ ผู้บริหารให้ความสำคัญในการสร้างเสริมบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษาโดยให้ความสำคัญในการปกป้องเวลาในการเรียนการสอน มีการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพอย่างเต็มที่ ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้และจัดสิ่งจูงใจให้กับครู ทำตัวให้พบเห็นอย่างสม่ำเสมอ และพัฒนาการดำเนินการตามมาตรฐานด้านวิชาการของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรินทร์ ชาคำฤทธิ์ ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดอุดมรังสี (ป.ปีติวรรณอุปถัมภ์) พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดอุดมรังสี (ป.ปีติวรรณอุปถัมภ์) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดอุดมรังสี (ป.ปีติวรรณอุปถัมภ์) เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ในสถานศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ ลลณลลิน พงษ์ศักดิ์ขจร ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเทพมงคลรังษี จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเทพมงคลรังษี จังหวัดกาญจนบุรี ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ

2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน เทพมงคลรังษี จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงานตำแหน่งปัจจุบันในสถานศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ด้านการทำตัวให้พบเห็นอย่างเป็นนิจ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในลำดับสุดท้าย ดังนั้น หลังจากผู้บริหารเสร็จสิ้นภารกิจของตนเองหรือช่วงพักจากการประชุมภายในสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีเวลาพบปะหรือพูดคุยกับครูและนักเรียนในรูปแบบที่เป็นทางการ เช่น ช่วงการนิเทศการสอนในชั้นเรียนของผู้บริหาร การประชุมภายในสถานศึกษากับครูหรือนักเรียน เป็นต้น และในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ เช่น ช่วงพักรับประทานอาหารกลางวัน ช่วงหลังเลิกการประชุม ช่วงพักจากการกิจกรรมภายในสถานศึกษา (กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมกีฬาภายใน ฯลฯ) เพื่อให้ครูและนักเรียนได้รับรู้การปฏิบัติตนของผู้บริหาร และเกิดความรู้สึกเป็นกัลยาณมิตรหรือสร้างปฏิสัมพันธ์ทั้งกับครูและนักเรียนในเชิงบวก

2. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ด้านการทำตัวให้พบเห็นอย่างเป็นนิจ ในรายชื่อที่ผู้บริหารดูแลชั้นเรียนกรณีที่ครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เนื่องด้วยนโยบายของสถานศึกษามีการวางนโยบายไว้ในกรณีที่ครูประจำวิชาไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ เช่น การลาป่วย การลากิจ หรือไปราชการ ในวันดังกล่าว หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จะจัดครูเข้าคาบแทนในการดูแลนักเรียนในชั้นเรียน เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนเกิดข้อจำกัดน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรดูแลชั้นเรียนเป็นครั้งคราวในรูปแบบของการนิเทศการสอนในรูปแบบไม่เป็นทางการ เช่น การตรวจเยี่ยมชั้นเรียน การพบปะหรือพูดคุยกับนักเรียนในชั้นเรียน การให้ข้อคิดด้านการใช้ชีวิตหรือแนวทางในการเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้ผู้บริหารจะสามารถทราบถึงปัญหา อุปสรรค หรือข้อจำกัดในการจัดการเรียนการสอนได้ ผู้บริหารจะทราบความคิดเห็นของนักเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน อีกทั้งยังสามารถสร้างความรู้สึกผ่อนคลายและสบายใจเพื่อเตรียมความพร้อมในกิจกรรมการเรียนรู้เมื่อครูพร้อมในการจัดการเรียนการสอน

3. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ด้านการทำตัวให้พบเห็นอย่างเป็นนิจ ในรายชื่อที่ผู้บริหารให้ความรู้หรือสอนนักเรียนด้วยตนเอง ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีนโยบายในการให้ผู้บริหารมีคาบสอนหรือสังเกตการสอนไม่น้อยกว่า 5 ชั่วโมงของผู้อำนวยการสถานศึกษา และไม่น้อยกว่า 10 ชั่วโมงของรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ดังนั้น กลุ่มบริหารวิชาการควรจัดคาบสอนหรือคาบสังเกตการสอนของครู เพื่อให้ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียน อีกทั้งยังเป็นการนิเทศการสอนในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ หรือหากสถานศึกษาจัดกิจกรรมเสริมความรู้นอกหลักสูตรหรือกิจกรรมภายในที่ทำให้ผู้บริหารมีโอกาสได้พบปะกับนักเรียนทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ผู้บริหารควรมีการให้

ความรู้ที่เกี่ยวกับเนื้อหาในการจัดกิจกรรมเรียนรู้หรือเนื้อหาหลักสูตรที่มีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียน เช่น การให้ความรู้ในวันสำคัญของไทยหรือวันสถาปนาโรงเรียนเกี่ยวกับสถานศึกษา การให้ความรู้หรือแนวทางการพัฒนาตัวเองให้คาบกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม (พประดับ) การให้ความรู้เพิ่มเติมในรายวิชานั้น ๆ ในชั้นเรียนในช่วงที่มีการนิเทศการสอน เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นสิ่งที่น่าสนใจและสร้างความรู้สึกที่ดีให้กับครูและนักเรียนได้ด้วย เช่น สร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียน สร้างความสัมพันธ์ที่ดี สร้างบรรยากาศที่เกิดพลังบวกกับครูและนักเรียน กระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ให้นักเรียน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยทางตรงและทางอ้อมที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
2. ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการกับการนิเทศภายในของผู้บริหาร
3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กุลิสรา จิตรชญาวนิช. (2561). *การศึกษาศาสตร์และความเป็นครูไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 13(4), 56-70.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2565). *การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พิชญาภา ยืนยาว. (2562). *ตำราภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษาและสถานศึกษา*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- พิชิต ฤทธิจรรยา. (2547). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: เฮา เคอร์มีส์.
- มัทนา วัฒนอมศักดิ์. (2561). *ภาวะผู้นำทางการศึกษา : ทฤษฎีและการปฏิบัติ*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ลัดณัฏฐ์ พงษ์ศักดิ์ขจร. (2567). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเทพมงคลรังษี จังหวัดกาญจนบุรี. *วารสารธรรมเพื่อชีวิต*, 30(1), 232-253.
- วัชรินทร์ ซาคำฤทธิ. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดอุดมรังสี (ป.ปีติวรรณอุปถัมภ์)* [สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร].

ศราวุธ ทองอากาศ. (2561). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัด
จันทบุรี ระยอง และตราด. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*, 12(1), 112-117.

สรเดช บุญประดิษฐ์. (2567). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ. *วารสารพุทธมคัศ ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา
สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม*, 9(1), 38-46.

ภาษาอังกฤษ

Best, J. W. and Kahn, J. V. (2006). *Research in Education*. 10th ed. Boston Mass:
Allyn and Bacon.

Hallinger, P. and Murphy, J. (1985). Assessing the Instructional Management Behavior
of Principals. *The Elementary School Journal*, 86(2), 225-226.

Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities,
Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.

McEwan, E. K. (1998). *Seven Steps to Effective Instructional Leadership*. California:
Corwin Press.